

NOTĂ INFORMATIVĂ
la proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului
privind statutul observatorilor
și procedura de acreditare a acestora”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Comisia Electorală Centrală - în calitate de organ specializat în domeniul electoral și în temeiul art. 25 lit. c), 32 și 88 alin. (11) din Codul electoral nr. 325/2022.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
La 1 ianuarie 2023 a intrat în vigoare noul Cod electoral nr. 325/2022. În temeiul art. 25 lit. c) din Codul electoral nr. 325/2022, în calitate de organ specializat în domeniul electoral, Comisia Electorală Centrală elaborează și aprobă regulamente și instrucțiuni menite să perfecționeze procedurile electorale. Conform prevederilor art. 88 alin. (11) din Codul electoral nr. 325/2022, procedura de acreditare a observatorilor, drepturile și obligațiile acestora se stabilesc prin regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală. Potrivit art. 244 alin. (3) din Cod, Comisia Electorală Centrală, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare, va adopta actele normative necesare pentru organizarea și desfășurarea alegerilor. Astfel, organul electoral are obligația să adopte și să revizuiască toate regulamentele și instrucțiunile sale îndreptate pentru a asigura buna organizare și desfășurare a alegerilor și a tuturor proceselor aferente, în conformitate cu atribuțiile prevăzute de Codul electoral. Elaborarea proiectului are ca scop executarea legii electorale. De asemenea, Codul bunelor practici în materie electorală spune la pct. 86 stabilește că „Observarea alegerilor joacă un rol important, deoarece asigură evidența desfășurării organizării adecvate sau inadecvate a procesului electoral”.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene
Nu este necesitate.
4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Proiectul de hotărâre „Pentru aprobarea Regulamentului privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora” cuprinde două puncte: a) Primul punct nemijlocit prevede aprobarea noului regulament privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora. Proiectul Regulamentului privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora este alcătuit din cinci capitole și trei anexe. <i>Capitolul nr. I</i> conține dispoziții generale privitor la: noțiunea de observatori, incompatibilitățile statutului de observator, categoriile de observatori: naționali și internaționali. <i>Capitolul II</i> dezvoltă normele privind procedura, termenele și condițiile de acreditare a observatorilor. <i>Capitolul III</i> conține normele referitoare la drepturile și obligațiile observatorilor. <i>Capitolul IV</i> reglementează garanțiile statutului de observator. <i>Capitolul V</i> stabilește răspunderea, observatorilor în cazul încălcării cadrului normativ electoral, aspecte privind retragerea acreditării sau înlocuirea observatorului.

Cele trei anexe stabilesc: modelul cererii de acreditare a observatorilor naționali, a formularului cererii pentru acreditarea observatorului internațional, precum și modele de legitimație pentru observatorul național, internațional și pentru interpret.

b) Cel de-al doilea punct vine se referă la intrarea în vigoare la momentul publicării hotărârii în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Cu referire la intrarea în vigoare se menționează următoarele.

Potrivit art. 32 alin. (3) din Codul electoral, hotărârile Comisiei Electorale Centrale cu caracter normativ intră în vigoare conform art. 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

Potrivit art. 56 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Alineatul (3) al aceluiași articol statuează că intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată în cazul în care se urmărește protecția drepturilor fundamentale ale omului sau dacă există alte circumstanțe obiective.

Anul 2023 este unul electoral fiind prognozate alegerile locale generale ordinare, care conform art. 159 alin. (1) din cod, au loc „fie în ultima duminică a lunii octombrie, fie în prima duminică a lunii a lunii noiembrie”.

Prin urmare, Comisia trebuie să asigure adoptarea și intrarea în vigoare a actului normativ până la începerea perioadei electorale, întrucât reglementările acestuia obligatoriu se vor include în materialele de instruire a subiecților interesați. Totodată, raționamentul de a intra în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial constă și în faptul de a oferi subiecților interesați timp necesar pentru asimilarea noilor prevederi și ulterioara lor aplicare corectă.

Având în vedere importanța proiectului pentru buna organizare și desfășurare a alegerilor, realizarea atribuțiilor în corespundere cu noul Cod electoral, ținând cont de termenul stabilit de legiuitor la art. 244 alin. (3) din Codul electoral, hotărârea urmează a intra în vigoare din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea prevederilor actului normativ propus spre aprobare nu implică cheltuieli financiare suplimentare celor planificate.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Adoptarea proiectului de hotărâre va atrage abrogarea hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 332 din 24 octombrie 2006 „Cu privire la aprobarea Regulamentului privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr. 168-169, art. 571).

7. Avizarea și consultarea publică

La data de 9 februarie 2023, pe pagina web oficială a fost plasat anunțul privind inițierea elaborării unor proiecte de hotărâri pentru aprobarea/modificarea regulamentelor și instrucțiunilor Comisiei Electorale Centrale (poziția nr. 5, anul 2023), inclusiv a Regulamentului privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora (poziția nr. 3 din Anunțul de inițiere).

Informații vizavi de avizarea și consultarea publică a proiectelor de hotărâri se regăsesc pe pagina web oficială a Comisiei Electorale Centrale www.cec.md, la compartimentul „Cadrul normativ”, rubrica „Transparența decizională”, subrubrica „Procesul decizional”, poziția nr. 21, anul 2023.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul definitivat va fi remis Centrului Național Anticorupție pentru a fi supus expertizei anticorupție în conformitate cu art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul nu cade sub incidența expertizei de compatibilitate de a fi efectuată în condițiile art. 36 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

10. Constatările expertizei juridice

Proiectul va fi remis Ministerului Justiției pentru a fi supus expertizei juridice în corespundere cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize în condițiile art. 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.